
Szávai Géza

TRIUMF INTERNATIONAL

VILÁG DICCSŐSÉGE

Egész világra kiterjedő háború tört ki 1914-ben. Mivel addig még nem terjedt ki háború az egész világra, hát világháborúnak kezdték nevezni. Helyesen.

Ez a világháború lényegében 1918-ban, de bizonyosan és szerencsésen 1919-ben be is fejeződött.

*

Az emberiség sikeresen, dicsőségesen befejezte a világháborút.

Ovidiu Berenga ebben a dicsőséges világháború utáni békés világpillanatban fogant, 1919 forró augusztusában, tehát nem részeg szilveszteri mulatságon, ezt mindig hangsúlyozza. És megszületett 1920. május 10-én, a diadalmas természet és a diadalmas világbéke dolgos, tavaszi hangulatában.

„Na, itt kellett volna megállapodni!” – vallja Ovidiu Berenga, aki szabad ember. Szabadságban, békében, dicsőségben fogant és született.

És elhatárolódik mindattól, ami a világháborúval történt.

*

„Az első világháború utáni két évtizedben – amikor még nem lehetett tudni, hogy lesz második világháború – használták ezt a kifejezést, hogy az első világháború?!”

Ovidiu Berengának csodálatos gyerekkora volt. A világ saját dicsőségének csúcán: szabadon élte csodálatos életét.

A fene akart háborút! Senki sem akart háborút!

„Hát akkor mi a fenéért mondtuk volna a világháborúra (1914–1918), hogy első?! Amikor még nem tudhattuk – honnan tudtuk volna?! –, hogy lesz második világháború?!”

Ovidiu Berenga erre a kérdésre sosem, már felnőttként, a második világháború után sem volt képes megadni az igazságot tartalmazó választ.

Azt sem tudta felidézni, hogy mikor hallotta vagy mondta ki először: első világháború.

Ovidiu Berenga szégyellte ezt a gyáva tehetetlenséget. „Talán tudat alatt – is! – titkolni akar valamit.”

Ez a megválaszolhatatlan kérdés – „miért mondtuk az első világháború után az első világháborúra, hogy első, ha nem tudtuk, hogy következik a második” – aztán sokáig gyötörte, és meghatározta az ifjú Ovidiu Berenga egész életét és költészetét.

A szabad gondolkodás, szabad művészet és a szabad vers csúcspozícióját nem kellett volna csupa kényszerességből egy újabb világháborúval megingatni.

„Amikor azt mondtuk, hogy első, az már kollektív bűn volt. A RÍM-KÉNYSZER elfogadása.

Azért mondtunk első világháborút, hogy aztán rímeljén rá a második világháború.

Jöhet majd a rímelésbe a harmadik világháború.”

*

„Ötnél több világháború rímben is erőltetett. Nem elegáns. Nem is lesz! Öt világháborút nem bír ki ez a kicsi Föld.” Ezt Ovidiu Berenga már a második világháború után hirdette fennhangon. Átkozva a rímeket – és dicsőítve a szabad verset.

Ștefănescu tábornok annyit mondott, mint Ovidiu Berenga kamaszkora óta mindig: „Egyszerűen csak lusta vagy. Azért nem írsz rímes verset, mert lusta és dög vagy rímeket keresni.”

KIMEGYÜNK A FIÚ-RÉTRE KASZÁLNI

Az erős férfi, aki felemel. A kemény férfi, aki fenn tart. Belém gyökerезik, hogy szilárdan tarthasson, messze, fel. A feje fölé.

„Felmutat Istennek is.” Ez kissé elgondolkoztatta Perle Micit, mert hiszen ő, Perle Mici is felmutathatja Istennek Ștefănescu főhadnagyot, de az talán mégis jobban hangzik, hogy „ketten megyünk Isten elé”.

Jelentkezni.

Bár a saját gondolata volt, végül ez sem tetszett meg igazán Micinek, mert a „ketten megyünk Isten elé”, hát az olyan, mintha egyszerre halnánk meg, pedig csak össze akarjuk kötni az életünket a Magasságos Ég Intim Nyilvánossága előtt. Is.

Micit már egészen kicsi lányként jobban megrendítette a Magasságos Ég, mint Isten. Összecsapta a tenyerét Perle Miklós édesanyja, és hol kacagva, hol rémildözve sóhajtotta: „Magasságos Ég!”

Perle Eszter nagymama, aki nevetve is tudott „Magasságos Eget” kiáltani, és az égre nézni, azt állította... Nem állította, hanem azt közölte, nyilván azért, mert tudta: „Ha egy gyerek beteg, és fél, mert bizony bármitől félhet egy beteg kislány, szóval az sem baj, ha nem megy templomba. Mert a betegágy fölött, a plafon fölött is a Magasságos Ég van. Ugyanúgy, mint a templomok boltozata fölött.”

Perle Eszter nagymama korán a Magasságos Égbe jutott.

A Magasságos Ég káprázatosan mennydörgő és káprázatosan, fényesen vidám, akár a nagymama. Isten pedig kissé fölöttük, az Ég fölött: ő a Magasságos.

A polgári házasságkötés fergeteges gyorsasággal már Budapesten megtörtént, Perle Miklós határozott és Perle Margit sírós kívánságára. És a szolnoki állomáson is – magas rangú román tisztek és dr. Pompiliu Dragoman előtt – aláírtak cirkalmas papírokat.

Pecsétes okmányok rögzítették, hogy a törvények, a földi és égi hatalmak előtt egynek számít Perle Mária úrhölgy és Ștefănescu Aurelian úr. Ami az égi hatalmakat Bukarestben megilleti, arról Domokos Gizi érvelése döntött:

– A románoknak a németektől szerzett királyát – súgta Perle Micinek Domokos Gizi fura grimaszok közepette – Ferdinand Viktor Albert Meinrad von Hohenzollern-Sigmaringent, még német herceg korában három esküvői szertartáson adták össze a szintén német Prinzessin Marie von Sachsen Coburg Gotha hercegnéasszonnyal.

Domokos Gizit Bukarestben már ismét Giselle-nek szólították.

A Mici sem hangzott kislánys-játékos névnek, hiszen a királynét, „regina Maria”-t – Giselle fintorgott – német hercegnő korában „Missy”-nek becézte a családja.

Ștefănescu kapitány a Micit mindig Mitzy-nek írta, és Mici nevét a bukarestiek első pillanattól „ipszilonnal ejtették”! Ezt Domokos Gizi kifinomult füle azonnal érzékelte.

– Ferdinánd király és regina Maria „hajdan”, de mit számít, hogy hajdan, hiszen a házasságuk ma is örök érvényben van, három esküvői szer-tartással keltek egybe. De román vallásban nem házaspár a román királyi pár! Tartottak egy polgári, egy római katolikus és egy protestáns esküvőt. De román esküvő nuku!

Ștefănescu kapitány hívő, istenfélő férfi volt, bár katonaemberként nem szerette használni az „istenfélő” kifejezést.

„Isten előtt jelentkezni kell”, ezt helyesnek gondolta Ștefănescu kapi-tány, akit újszülött korában román pravoszláv templomi keresztelőn mu-tattak fel szülei a Magasságos Úrnak. Édesanyja, Magdalena Brauner ugyan protestánsnak született, de a házasságban követte férje vallását. Ștefănescu kapitány nagynénje, tanti Eufrozina ma is protestáns. A fegyvernemek kö-zötti rivalizálást sem kedvelő Ștefănescu kapitány pedig úgy tartotta he-lyesnek, hogy a különböző hitnemekbe tartozók az éppen adott, természe-tes helyükön betagolódva – miként a hadra fogható tartalékosok –, hittel nézzenek fel Istenre. Aki egyformán figyelni teremtményeit, számon tart min-den földi halandót.

*

Domokos Gizi érvelése és unszolása nyomán Perle Mici és Aurelian Ștefănescu a pravoszláv hitben is halálíg tartó hűséget esküdtek egymásnak.

Kis templomban zajlott a szertartás, Perle Mici eddig elképzelni sem tudta, hogy léteznek ilyen kicsi, gerenda-, mész- és fűszerillatú templo-mocskák. Ide csak elbújni lehet, gondolta, de ez pontosan megfelelt an-nak, amit Ștefănescu kapitánnyal éppen cselekedtek: elbújtak a kis temp-lomba, ahol kevesen látják őket, amint éppen ismét, újra megesküsznek.

Mici később sokszor elbújt tíz percre, félórára a kicsi templomokban, melyekben szinte rejtőzködve, egészen szűk körben, lényegében kettésben lehetsz a Magasságos Úrral.

Még csak a Fekete-tenger neve és látványa volt rá ilyen hatással, ami-kor Ștefănescu kapitánnyal vonaton és lovas kocsikon kószáltak a keleti zónában. A tengernek csupán a neve volt fekete, a fővárostól a tengerpar-tig a fehér homokot porzó, lapos mező tágasságot és ünnepélyes emelke-dettséget árasztott. A dobrudzsai török házacskák vízszintesre metszett te-tejéről végtelenül tágasnak látszik a közeli tengerből kiemelkedő ég.

– Nekem te vagy az ég – mondta Ștefănescu kapitány Perle Micinek. És ezt nagyon komolyan gondolta.

Perle Mici azon tűnődött, hogy akkor viszont ki és mi ez a férfi?! És valami olyasmit sűgött volna a török háztetőn mellette elterülő, behunyt szemű, meztelen férfitestnek, hogy akkor viszont te vagy a tenger mellett lapályosan szétterjedő, széles, biztonságos csúcs.

*

Perle Mici szeretett a csúcson lenni.

De égne lenni – az csak szédült játék, amikor a Fekete-tenger hullámai az eget verik, és utána Ștefănescu kapitány derűsen elnyúlik a csúcson.

*

– Az ég áldása nem jön – sóhajtott fel Perle Mici, amikor Pompéry Konstancia, életében először, a keleti Párizsba érkezett, és kettesben maradtak. Mici szégyenkezve és jól rejtegetett önváddal mondta ki, ami egy ideje a lelkét nyomta.

„Nem vagyok ég”, ezt legszívesebben Ștefănescu kapitánynak mondta volna. De abból máris következett volna, hogy: „És nem jön belőlem áldás.”

– Már lehetne gyerekem. Már kellene gyerekem legyen, Stanci!

Panaszkodva, támadó hangnemben szinte rászólt Stancira, és ezzel le is maradt örökre a Stanci mellől a „néni”.

Pompéry Konstanciát fel kellett rezzenteni ajzott félelméből, amelyen széles gesztusokkal próbált úrrá lenni. Félt ebben a vad, keleti sásból, nád- ből, por- és bucka-zónából kinőtt harsány Párizsban. Félt a város hangulatától. Valahogy úgy ment végig a párizsi sugárutakat utánzó Calea Victoriei-en, a győzelem útján, mintha sűrű, győztes nád- ből kellene hadonászó karjaival utat törnie magának és Perle Micinek.

Veszélyesnek érezte ezt a sűrű nádat.

De Perle Mici szemrehányó hangját halk sikolyként érzékelte, amitől megriadt és kijózanodott.

– Kisfiam, ugyan már, neked minden sikerül – nyugtatta elsöprő magabiztossággal a lányt. Ismét óriási erőt érzett Mici mellett Pompéry Konstancia, mint aki képes elsöpörni, néhány széles mozdulattal képes lekaszálni a sást, a nádat a riadt lány körül.

– Nagyon szerencsés vagy, gondolj csak bele. Háború után vagyunk. Sok millió férfi, szinte minden férfi meghalt. Alig van férfi. De te megtaláltad a magadét, nagyon szerencsés vagy, kisfiam.

És aztán olyasmiket suttogott Pompéry Konstancia, amit Perle Mici kétségtelen valóságnak, hatalmas igazságnak érzett, hiszen mintha a saját hasában érezte volna ezt a bensőséges titkot.

– Ilyen nagy háborúk után lánnyal van tele a világ, kisfiam, és gondoltál te arra, amit nem értesz, de tudod róla, hogy léteznek?!

Pompéry Konstancia szoroson a testéhez szorítva próbálta széttárni a kezeit, de így csak a két tenyere fordult ki – kérdőleg – a dereka mellől.

– Mert van valami bennünk és fölöttünk, ami nagyon hamar visszarendezi a világ folyását. Háború után, kisfiam, éveken át nagyon kevés lány születik. Mert pótolni kell a fiúkat a földön... És csupa fiú születik!

Pompéry Konstancia azt is elárulta Perle Micinek, hogy mindkét terhessége alatt pontosan érezte, hogy kislányokat szülne. Mert két kislányt veszített. Persze, nem háború utáni okból. Hanem mert az élet.

– Még azt is érezzük, hogy ha talán-talán megfogant bennünk egy pillanatra, akkor az bizonyosan lány volt. Mert mondd meg nekem, kisfiam, na ugye? Ha azt vélted érezni, hogy megfogantál, ugye, hogy mindig kislányt fogantál??

Pompéry Konstancia váll mellett kifordított tenyere az ég felé intett. És háritott.

„Nagyformátumú nők.”

„Mit tegyünk, nagy nők.”

– Az ilyen nők, mint te vagy én, kisfiam, mindig kislányokat szülnek.

Az pedig belátható, és Perle Mici testébe is alig észlelhető szívveréseként dobantak bele a sejtések a világ állapotáról, hogy ilyenkor sok lány fogan, és mind elillan, nagyon kevés születik meg.

De kislányokat fog szülni Mici, még ha évekbe telik is kivárni. Bizonyosan megszüli őket, mert igen szerencsés lány, nem fog úgy járni, mint Pompéry Konstancia a meg nem született lányaival.

És különben is, szép, erős lány Perle Mici. „Rám hasonlítasz.”

Pompe and circonstances!

A vad nádas-zónát is „selyemfűnek” képes látni egy ilyen lány, mint Mici. Pompéry Konstancia ugyan visszautazik Budapestre, de itt marad Micinek Domokos Gizella, segíteni.

*

Perle Miciben sokáig megmaradt a zsongás – a fejében, a hasában –, amit Pompéry Konstancia szavai hagytak hátra.

– Micsoda évek! – tűnődött Konstancia, évekkal az első bukaresti látogatása után is.

„Kimentem a selyemrétre kaszálni”, a dalnak ez az egyetlen sora visszhangzott a fülében, már akkor, ott a „vad Bukarest-nádasban”.

Ez a sor nagyon illett Domokos Gizihez, akitől Pompéry Konstancia a dalt hallotta. Igaz, a Konstancia által is irigyelt Gizi igazán képes bármit lekaszálni. Az elveszejtő nádas is Mici körül.

Budapestre érve már így zúgott a sor Pompéry Konstancia fejében. „Kimentünk a fiú-rétre kaszálni.” De kislányokra gondolt. Most már egészen kicsikkel is foglalkozott. Nem csak nagyreményű serdülő lánykákkal.

„Nem kell félni, kislányok!” Somos Juci, Singer Magdi, Kovács Jolán, Misics Olgi, fejet fel!

Akkor se félj, ha durva, érces hangot hallasz, hogy: „Kimegyünk a kislány-rétre kaszálni.”

A kislány lehajlik, elsuhan a kasza fölötte, és olyan nagy formátumú lány lesz, mint mondjuk a tüneményes Perle Mici, akit hiába sodort vad, keleti zónákba az élet, mert ki tudja, merre, merre visz az élet, ő a csúcson maradt, és kivárt, kitartott a csúcson, mint nagy formátumú asszonyhoz illik, fiacskám!

KÖVÉR NŐI SZOBROK

A német doktornak olyan kecses és csillogó műszerei voltak, mint egy svájci órásnak. Nem volt barátságos, nem volt kedves ember, csak hűvösen precíz, megbízható német.

Pontosan végrehajtotta a drága műtétet, úgy, mint a bécsi úrinőkön és grófkisasszonyokon, akikből ilyen értékes és csillogó műszerekkel könnyedén fészülte ki a magzatot. Nincs veszélyben a nő, pláne a lány, akinek még törvényes férje sincs, és bizony, akár bele is halna a kontár bábák veszélyes mesterkedéseibe.

A tizenkilenc éves Domokos Gizi költséges – de teljesen biztonságos – abortuszát Frau Merchel fizette. Megtehetette. Raktárat tartott fenn a Popa Rusu utcában és egy kis üzletet a Lipscani utca sarkán. A német orvoshoz is ő küldte Domokos Gizit. Frau Merchel nem nézte le a lányt azért, mert egy bojárházban szolgál, azt sem kifogásolta, hogy még csak alig beszél németül. Mégis ellenmondást nem tűrve jelentette ki: „Klaus nem nőszül.”

És bécsi úrinő szintjén szabadulsz attól, amit Klaus tett veled.

Domokos Gizi már tudja, hogy mégiscsak meg kellett volna kérdeznie az orvost, aki precíz véleményt alkothatott, miközben a feszült Gizi-szerkezetben óriási figyelemmel, hozzáértéssel, óvatosan forgatta a csillogó acélműszereket. „Nem kell félni. Nem lesz baj”, mondta románul.

Persze hogy nem, egészen biztosan nem, ezt kellett volna válaszolja Gizi, és fejét megemelve, a műtét fölé emelkedve azt kellett volna kérdeznie:

– Ugye, doktor úr, nagyon erős és egészséges lány vagyok?! Nemzetközi, akár német összehasonlításban is hihetetlenül teherbíró?!

Ennek az orvosnak a kövér és nehézkes Frau Merchel is elhitte volna. Klausnak szemébe mondta az anyja: „Túl sovány, nyápic, bizonyosan beteges, csak titkolja. Az élet pedig nehéz, és melletted, fiam, bírni kell az iramot!”

Klaus elsőszülött volt, és a Nagyszeben melletti családi gazdaság az ő öröksége. A bivalyerős, de csendes, szelíd fiú kereskedősegédként Németországot is megjárta, és erős, egészséges, teherbíró feleségével majd hazatérnek Szeben mellé gazdálkodni. De Frau Merchel döntése szerint ez a feleség nem a nyápic és beteges Domokos Gizi lesz.

*

Domokos Gizi nem tudja, hogy a szelíd és – az anyjának, csakis az özvegy édesanyjának – szót fogadó Klaus Merchel végül melyik hadsereg katonájaként esett el.

– Ezek a németek mind kövér burzsoák – fakadt ki keserűen Radó Béla, amikor egy este a Cișmigiu park fái alatt Domokos Gizi elmondta a férfinak, hogy amúgy őt bécsi szinten küretelték, és utána másfél órával már a nagymosásnál segédkezett.

Isten mindent lát, és a park rejtett zugaiba kiránduló lány picit isteníthet egy férfit.

A Gizi múltjába egy pillanatra belelát, ez megrendítette Radó Bélát, annyira, hogy azonnal úrrá lett fellobbanó féltékenységén és csalódottságán. De szégyellte volna, ha Gizi észreveszi rajta a becsapottság-érzést. Hiszen éppen hogy nem csapta be őt az őszinte Gizi.

– Én Bécsben meg sem néztem a nőket. Mert valamiért nem érdekelt. Na, de a művészet mindig érdekelt, és Bécsben minden hajításra van egy-egy ércszobor: lovak, császárok és nők. Hát ezeket a vaskos, kövér vasfehérnépeket tanulmányozva csaptam a homlokomra, hogy nem veled van a baj, Béla! Hát ezek a válogatott szépségeknek tartott kövér, dagadt vas-

kisasszonyok, ha ilyen félelmetesen vaskosak, no hát akkor ugye?! Ugye milyen kövérek akkor a valóságos bécsi nők?! Na, ezért siklott el fölöttük a tekintetem.

Radó Béla azért mégiscsak kimondta:

– Gizi, te egy tudományos szempontból is arányos testű, gyönyörű nő vagy.

Radó Béla el nem tudta képzelni, hogy ugyan miért nem felelt meg a nyúlának, karcsú és erős idomú Domokos Gizella a kövér Frau Merchelnek. Klaust nem merete felemlgetni. Vetélytársra, különösen pedig halott vetélytársra nem mondjuk, hogy kövér német alattvaló, aki mindig exekutál. Minden parancsot exekutál.

„Jó, hogy nem született meg Gizi kövér német gyereke...” – gondolta a becsapott és megrendült Radó Béla, miközben talpra segítette a lányt, és összehajtogatta a gyűrött, szakadt újságot. Szégyellte, hogy becsapottnak érzi magát, miközben tudja, hogy nem csapták be, Gizi nem, nem csapja be, pedig becsapott ember a legtöbb ember ezen a világon.

– A habzsolástól és a féktelen önzéstől ilyen burzsoá és ilyen kövér a németek többsége – sóhajtotta féltékenyen. Rossz szájízét az sem csökkentette, hogy helyesbített: – Vannak köztük persze tisztességes proletárok is.

Domokos Gizi még mindig Ștefănescu őrnagyék házában lakott. De meggyőzte Radó Bélát, hogy inkább béreljék közösen – Gizi is beszáll – a földszintes lakást, amelynek utcai frontján nyílt a borbélyműhely. A műhelyvásárlásra Perle Miklóstól kölcsönkapott pénzből Segesvár környékén falusi gazdaságot, telket és pár hold földet vásároltak. Gizi így emlegette: „Kertet, pici nyaralót.” Ahhoz mindenkinek joga van, hiszen ezért is harcol a munkásember, a világ proletárja, és ezt Radó Béla is tisztességesnek tartja.

Domokos Gizi úgy gondolta, akkor megy férjhez „hivatalosan” is Radó Bélához, mihelyt terhes marad.

*

Kövér bécsi szobrokat élőben soha nem látott Domokos Gizi, de el tudta képzelni őket.

Amikor aztán képeslapokat mutatott neki Radó Béla – kövér bécsi asszonyszobrokkal –, akkor már csak bólintott, hogy igen, pont ilyenek.

Azt nem szereti egy tiszta, dolgos, tisztességes lány, ha a drága pénzbe kerülő fémszobrokat leszarják a madarak, ha rozsdásodnak, ha piszok rakódik rájuk.

Tisztán kellene tartani őket. Mosdatni, sikálni, fényesíteni.

És a kövér fémasszonyok talapzatára – vagy az ülő szobor térdére, ölébe – a német doktor csillogó műszereit is odaillesztette volna Domokos Gizi, hiszen azok nem rozsdásodnak. Ştefănescu ezredes szerint egy jobb úriember udvarán vagy kertjében már nem luxus néhány szabadtéri szobor, de Perle Mici azt mondta: „Kell a francnak!”

ÚJJÁSZÜLETÉSEK

Meg akar születni a kis Gerhard.

Igyekszik fegyelmezetten, rendezett sorban ritmikusan kifelé.

Kidugja a fejét, de ideje sincs szétnézni a világban. Üvöltés, vezényszó harsan: „Na, vissza a piczába!”

„Hát nem vagy egyenruhában!”

„Hapták! Rükverc! Mars!”

Aztán „Pihenj!”, és kis idő múltán elhangzik az új parancs: „Születést újrakezdeni! Előre indulj!”

Vaskalapban, zsinóros egyenruhában, patkós, fényesre kefélt csizmában kijön, megszületik a kis Gerhard. Bajonettel elvágja és elköti a köldöksínórt, aztán hapták. És szalutál.

„Pihenj!”, vezényli az apa-Gerhard. „Nehéz út volt.”

*

Fiatal lányként ezen még jóízűen nevetett Domokos Gizi. Sőt, fölényesen nevetett, hiszen ebben a dologban érintetlen volt, miközben barát-nője, Korom Róza bizony ezt már nem állította. A tréfa akkor csak Gerhard Merchelt, Klaus öccsét érintette, és Korom Rózát. Gerhard joggal ígérhette Rózának, hogy mindenképpen feleségül veszi, akár felcsinálja házasság előtt, akár nem, mert hiszen szabad fiú volt a bátyjához képest, aki elsőszülöttként a Szeben melletti birtokot örökölte.

Klaus már elkezdte „kifizetni” Gerhard „örökrészét”, pedig az öccse még üzletet vagy műhelyt sem alapított, csak Korom Rózával tervezgették, hogy nekivágnak a világnak. Frau Merchel egy szót sem szólt ellene. Gizi szerint azért, mert pontosan tudta, hogy hiába.

Amikor Domokos Gizi teherbe esett, és ezt tisztességesen megbeszélte Klaus Merchellel, akkor már belenyilallott – fájdalmasan! – a hasába a német újjászületés tréfa.

Fájdalmas volt hallani a viccelődést, de azt is megértette Gizi, hogy Korom Róza nem haragszik érte. Mert ha Korom Róza terhes marad, akkor megszüli Gerhard Merchel gyerekeit. És férjhez megy Gerhardhoz. És kész. Aki német. És kész.

*

Az jó, hogy Frau Merchel betiltotta Domokos Gizinek a szülést. Végül is jó.

A német doktor csillogó, éles műszereivel kifésülte Domokos Giziből a német magzatot, mielőtt még az dobbanthatott volna.

Eltűnt Domokos Giziből.

De a vicc aztán mégis fáj, utána is mindig fáj Domokos Gizinek.

Frau Merchel itt él Bukarestben, de Gizi soha nem kereste. Klaus meghalt, igazából az anyja se tudja, hogy melyik hadseregben. Klaus öccse, a bolondos Gerhard nem volt hajlandó megnősülni és hazamenni a Szeben melletti faluba gazdálkodni, hanem Németországba távozott. Korom Róza megszülte ugyan Gerhard Merchel gyerekeit, de nem követte a férfit a háború utáni, zavargó Németországba. Bukarestben él, Domokos Gizi őt sem kereste meg. De azt tudja, hogy Gerhard gyerekeit elkérte tőle Frau Merchel, és Németországba küldte, ott tanul valamit. Mindehhez és mindezekhez Domokos Gizinek már semmi „érintettsége”.

Mégis nyilall a hasa.

*

Amikor Ștefănescu vezérőrnagy fejfájás ellen maga elé helyez egy üveg konyakot, és halkán, mintegy magában azt mondja: „Kurva németek! Megint a csúcson”, akkor Perle Mici is, Domokos Gizi is úgy tesz, mintha nem hallaná, és mindkettőjüknek fájdalmas a hiány, amit a tábornok talán képes egy üveg konyakkal pótolni, de egy nő, aki már nem fiatal – és nem is a fiatalság hiányzik neki! –, a nő, aki már nem sokáig nő, hát az a nő mit tegyen?!